

2022-2023 EĞİTİM – ÖĞRETİM YILI
..... ORTAOKULU 5/ A SINIFI TÜRKÇE DERSİ I. DÖNEM I. YAZILI SINAVI

ADI :
SOYADI : SINIFI: NUMARASI : Puan:

SORULAR

SORU 1: 5 Puan

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “çekmek” kelimesi “güç durumlara dayanmak, katlanmak” anlamında kullanılmıştır?

- A) Çocukluğundan beri bu hastalığı çekiyor.
B) Tartıda tam kırk beş kilo çekti.
C) Sandalyeleri masanın etrafına çekiyor.
D) Arızalanan aracımı yolun sağına çektim.

2.SORU: 5 Puan

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde sebep-sonuç ilişkisi yoktur?

- A) Tilki çok aç olduğu için tuzağı görememiş.
B) Tilki kurnaz olduğundan hayatını kurtarmış.
C) Avcı tilkiye kanmış, çünkü tilki çok kurnazmış.
D) Tilki bir süre karganın şarkısını dinlemiş.

3.SORU 5 Puan

Aşağıdakilerin hangisinde karşıt anlamlı kelimeler bir arada kullanılmıştır?

- A) Kumral, mavi gözlü, güzel ve nazik bir çocuktu.
B) İnce ceketinin içine kalın bir kazak giymişti.
C) Bizi kadifeyle döşenmiş sedirlerin olduğu odaya aldılar.
D) Arkamızda bıraktığımız tepelerin üstü morlaşıyordu.

4.SORU: 5 Puan

Kişi, kendisi için önceden ne gibi hazırlıklar yapmışsa ileride onun faydasını görür.

Bu cümle aşağıdaki atasözlerinden hangisinin açıklamasıdır?

- A) Çanağa ne doğrarsan kaşığında o çıkar.
B) Çalma elin kapısını, çalarlar kapını.
C) Aç doymam, tok acıkmam sanır.
D) Kimsenin ettiği yanına kalmaz.

5.SORU: 5 Puan

- I. Kuyunun dibi susuzluktan kupkuru imiş.
II. Bir süre kazdıktan sonra babasının hazinesine ulaşmış.
III. Günün birinde evin kuyusundaki su çekilince şehzade merak edip kuyunun dibine inmiş.
IV. Hazineyi bulan şehzadenin keyfine diyecek yokmuş.
V. Şehzade yerden suyu çıkarmak ümidi ile kazmaya başlamış.

Numaralanmış cümleler olayların oluş sırasına göre nasıl sıralanmalıdır?

- A) I – IV – II – III – V
B) II – V – I – IV – III
C) III – I – V – II – IV
D) IV – III – I – V – II

5.SORU 5 Puan

(I) Büyük sevincin benliğimi kaplamasıyla yerimde duramadım. (II) Haberi bir an evvel eve ulaştırmak için koşmaya başladım. (III) Etrafımdakilerin şaşkın bakışlarına aldırıldığım yoktu. (IV) Kendimi dünyayı fetheden bir fatih gibi hissediyordum.

Bu metinde numaralanmış cümlelerin hangisinde amaç – sonuç ilgisi vardır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

6.SORU: 10 Puan

Mecaz anlam, bir sözcüğün gerçek anlamından tamamen uzaklaşarak cümle içinde kazandığı yeni anlamdır.

Buna göre “aydınlatmak” kelimesi aşağıdaki cümlelerin hangisinde mecaz anlamda kullanılmıştır?

- A) Şu mumu da yakarsak burası iyice aydınlanır.
B) Bu avize odayı aydınlatmak için yeterli değil.
C) Bizi bu konuda aydınlatırsan seviniriz.
D) Banyoyu aydınlatmak için bir yol bulmalıyız.

7.SORU: 5 Puan

Herhangi bir duyguyu ifade eden cümlelere duygusal anlatımlı cümleler denir.

Buna göre aşağıdaki tümcelerın hangisinde duygusal bir ifade vardır?

- A) Okulun son günü gittikçe yaklaşıyordu.
B) Hava kararıyor neredeyse akşam olacak.
C) Onu görünce korkudan sapsarı kesildi.
D) Sabah okula her zamanki gibi geç kaldı.

8.SORU: 5 Puan

Bir durum ya da olayı aktarırken özelliklerini olduğundan fazla ya da az göstererek anlatmaya abartılı anlatım denir.

Buna göre aşağıdaki tümcelerın hangisinde abartılı bir ifade vardır?

- A) Bir oturuşta bir fırın ekmek yedi.
B) Bu sabah kardeşiyle birlikte 4 km yol koştu.
C) Paraşütle bin metreden kendini boşluğa bıraktı.
D) Boğazın bir kıyısından diğerine kadar yüzdü.

9. SORU: 5 Puan

“Sanki kendisi erken mi geldi?” cümlesiyle anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) O da erkenden geldi. B) O da geç geldi.
C) En sonra o geldi. D) O benden sonra geldi.

10. SORU: 5 Puan

“Mustafa Kemal’in, Samsun’a geleceğini duyan halk limanda toplanmış, uzakta dumanı görünen gemiyi sabırsızlıkla bekliyordu.” cümlesinde hangi sorunun cevabı yoktur?

- A) Nerede B) Ne zaman C) Nasıl D) Kim

11. SORU: 5 Puan

I. sesini II. kapı III. açtı
IV. duyunca V. tokmağının VI. kapıyı

Numaralanmış sözcüklerle anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturulduğunda doğru sıralama aşağıdakilerin hangisi olur?

- A) VI – V – IV – I – II – III B) IV – III – V – II – I – VI
C) III – VI – II – IV – V – I D) II – V – I – IV – VI – III

12. SORU: 5 Puan

“Soğuk” kelimesi, aşağıdaki cümlelerin hangisinde, “yakın ve içten olamayan, ilgisiz” anlamında kullanılmıştır?

- A) Soğuk bir davranışla birden oradan uzaklaştı.
B) Bu soğuk sözler zevkimi yok etti.
C) Soğuk bir havada yola çıktık.
D) Soğuk esprileri ile herkesin canını sıkıyordu.

13. SORU: 5 Puan

Nerde kaldı o güzelim günler,
Ey vatanın bağı yanık bucağı!
Hani senin bereketli hasadın,
Yeşil yurdun, şen evin, nerde?

Bu dördlükteki ana duygu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kızgınlık B) Özlem C) Şaşma D) Sevinç

14. SORU: 5 Puan

Arılar bal yapmak için büyük bir telaşa düşmüşler. Küçük arı da çalışmak için kovandan ayrılmış. En güzel çiçekleri bulmak için ormanın derinliklerine gitmiş. Ormanda başka bir arı ile karşılaşmış ve sevinçle ona sarılmış.

Yukarıdaki metinde aşağıdaki unsurlardan hangisine yer verilmemiştir?

- A) Kahraman B) Yer C) Zaman D) Olay

15. SORU: 5 Puan

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde virgöl sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için kullanılmıştır?

- A) Emekli olunca sahil kasabasına yerleşmek, huzurlu bir hayat yaşamak ve kafa dinlemek istiyorum.
B) Kendisi tüm mal varlığını hayır kurumlarına bağışladı, bize hiçbir şey bırakmadı.
C) Seni anlayamıyorum, deyip bir kenara çekildi.
D) Hayır, ben seninle bu konuda bir türlü anlaşamıyorum.

16. SORU: 5 Puan

Aşağıdaki sözcüklerle, anlam ilişkisi bakımından, üçlü bir grup oluşturulduğunda, hangisi dışta kalır?

- A) Yorgun B) Dargın C) Küskün D) Kırgın

17. SORU: 5 Puan

Benim can arkadaşım,
Sırdaşım kitap,
Üzülsem teselli, neşe kaynağım.
Yolumu yitirsem ışığım kitap
Şiirde kitaplarla ilgili olarak aşağıdakilerin hangisinden söz edilmemiştir?

- A) Üzüntüyü giderdiğinden
B) Yol gösterici olduğundan
C) Okuma sevgisini artırdığından
D) İyi bir dost olduğundan

18. SORU: 5 Puan

Okumayı alışkanlık haline getirmek bugünkü okulun ve eğitimin başlıca amacıdır. Bütün eğitim ve öğretim kurumları, çeşitli araçlarla bu amacın gerçekleştirilmesine çalışmaktadırlar. Çünkü bu, sadece bireylerin gelişmesi için değil toplumların da gelişmesi için önemlidir.

Paragrafın konusu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Eğitim öğretim durumu
B) Çalışmanın faydaları
C) Okuma alışkanlığı
D) Kalkınmanın gerekliliği

19. SORU: 5 Puan

“İnsan, çalıştığının karşılığını alır.”

Aşağıdakilerden hangisi, anlamca bu cümle ile çelişir?

- A) Ne ekersen onu biçersin.
B) Yazın başı pişenin kışın aşı pişer.
C) Emeksiz yemek olmaz.
D) Besle kargayı oysun gözünü.

20. SORU: 5 Puan

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde büyük harflerin kullanımı ile ilgili bir yanlışlık yapılmamıştır?

- A) Geç vakit Ahmet çavuş bize geldi.
B) Sınıfça “güzelim kıyı” adlı hikâyenin planını çıkardık.
C) Ülkemizde güney Ege kıyılarımızda deniz çok temizdir.
D) Her yıl temmuz ayında İzmir’e gideriz.

.....
Türkçe Öğretmeni

.....
Türkçe Öğretmeni